Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite
HE 57/2024 vp
Liittyy asiaan
Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyyntö

Telian lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Telia Finland Oyj (”Telia”) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Viittaamme tämän lausunnon lisäksi FiCom ry:n asiassa antamaan lausuntoon, jonka valmistelussa Telia on ollut mukana ja jota Telia puoltaa kokonaisuudessaan.

Telia haluaa erityisesti nostaa esiin seuraavat asiakokonaisuudet hallituksen esityksestä ja sitä koskevasta FiComin lausunnosta:

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Telia pitää hyvänä asiana, että NIS 2 -direktiivin täytäntöönpano ehdotetaan tehtäväksi sen vähimmäistason mukaisesti ja kansallinen liikkumavara täysimääräisesti hyödyntäen. Liian yksityiskohtaiset vaatimukset riskienhallinnan toimenpiteille estävät käytännössä teknologianeutraalien ja riskiperusteisten kyberturvakontrollien käytön sekä rajaavat mahdollisuuksia suojautua riskeiltä täysimääräisesti.

Vastaavasti Telia pitää erittäin hyvänä ratkaisuna sitä, että NIS 2 -direktiivi täytäntöönpannaan keskitetysti yhdellä lailla kyberturvallisuuden riskienhallinnasta, jolloin yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten toimijoiden kyberturvallisuuden riskienhallinta- ja raportointivelvoitteet on koottu yhteen sääntelyyn. Telia toivoo, että tässä yhteydessä käydään vielä kriittisesti läpi sektorikohtainen sääntely erityisesti teletoimialalla, jotta vältetään päällekkäinen sääntely.

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

Yksi keskeisistä NIS2-direktiivin täytäntöönpanon tuomista muutoksista on laaja kyberhäiriöiden ja -uhkatilanteiden raportointivelvollisuus. Vaikka hallituksen esitys on pääsääntöisesti hyvin huolellisesti valmisteltu kokonaisuus, Telia pitää huolestuttavana kirjausta, jonka mukaan valvovan viranomaisen edellytetään vastaavan häiriöilmoitusraportteihin ainoastaan virka-aikojen puitteissa. Valvovan viranomaisen ei siis edellytetä päivystävän raportteja iltaisin ja viikonloppuisin. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin CERT:llä on keskeinen rooli informaation ja uhkatilanteen tiedottamisessa kansallisille kriittisen infran toimijoille sekä muille viranomaisille. Jos häiriöilmoitusten vastaanotto ja siten myös Nat CERT tilannetiedotus ei toimi 24/7, asettaa se myös kyseenalaiseksi raportointivaatimuksen aikataulun. Pahimmillaan häiriöpäivystyksen rajaaminen virka-aikaan tarkoittaa, että Traficomin CERT ei pysty informoimaan muita viranomaisia ja toimijoita viiveettä, vaikka merkittävä poikkeama vaikuttaisi muiden toimijoiden riski- ja uhkatilanteeseen.

Yritystiedot
Telia Finland Oyj
Pasilan asema-aukio 1, 00520 HELSINKI
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus 1475607-9, ALV REK 1475607-9

Yleisesti raportointivelvoitteissa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, ettei toimijoille synny päällekkäisiä tai sektorikohtaisesti poikkeavia raportointivelvoitteita. Esityksen mukaan sähköisen viestinnän palvelulain 275§ häiriöilmoituksista sekä sen nojalla annettu Traficomin määräys 66 jäävät voimaan siltä osin kuin ne koskevat teleyrityksiä, mikä tarkoittanee käytännössä sektorikohtaista poikkeamaa kyberturvallisuuden riskienhallintalain vaatimuksista. Tämä samoin kuin teleoperaattorien nykyinen tuplaraportointivelvollisuus henkilötietojen tietoturvaloukkauksista tulee NIS 2 -direktiivin täytäntöönpanosäädöksissä selkeästi todeta täysin tarpeettomaksi.

Tarpeettoman hallinnollisen taakan välttämiseksi on tärkeää lisäksi varmistaa, että poikkeamien raportointi kyetään jatkossakin hoitamaan mahdollisimman kevyin menettelyin ja kustannustehokkaasti. Automaation myötä monet poikkeamat hoidetaan ilman ihmisen tekemää manuaalista työtä. Esimerkiksi palvelunestohyökkäysten raportointi onnistuu tällä hetkellä saumattomasti Kyberturvallisuuskeskuksen ja toimijoiden yhteisten rajapintojen kautta. Ei ole tarkoituksenmukaista, että raportointi tulee kuormittamaan tällaista muuten automaation hoitamaa aluetta. Silloin, kun automaattinen raportointi ei ole mahdollista, on raportointikäytännöt ja yksityiskohtaisuuden taso pidettävä mahdollisimman kevyenä ja maltillisena, jotta raportointi ei vie liiaksi aikaa itse poikkeaman tutkimiselta, torjumiselta ja vaurioiden korjaamiselta. Erityisesti on syytä kiinnittää huomiota myös siihen, että poikkeamien raportointi on mahdollista hoitaa yhden viranomaisen kautta niin kansallisesti kuin myös rajat ylittävien poikkeamien osalta.

Kyberturvallisuuskeskuksen tehtävät ja riittävä resursointi

On erittäin hyvä, että tietoturvaloukkauksiin reagoivana ja niitä tutkivana CSIRT-yksikkönä sekä keskitettynä yhteyspisteenä toimii jatkossakin Traficomin Kyberturvallisuuskeskus. Kyberturvallisuuskeskuksella on laaja kokemus kyberturvallisuushäiriöiden tiedottamisesta ja hoitamisesta tiiviissä yhteistyössä teleoperaattoreiden kanssa.

Nykyisten tehtävien lisäksi Kyberturvallisuuskeskus saa myös huomattavia uusia vastuualueita ja tehtäviä NIS2-direktiivin toimeenpanon myötä. Telia kantaa jatkuvaa huolta Traficomin ja Kyberturvallisuuskeskuksen resurssien riittävyydestä työmäärän kasvaessa. Telia toivookin, että riittävien resurssien turvaamiseen Traficomille kiinnitetään erityistä huomiota myös tämän esityksen piirissä olevien tehtävien ulkopuolella. NIS2-direktiivin toimeenpano ei saa heikentää Traficomin ja Kyberturvallisuuskeskuksen muuta perustyötä ja erityisesti Kyberturvallisuuskeskuksen 24/7-päivystys on säilytettävä.

Irina Kitinprami

Senior Legal Counsel

Telia Finland Oyj